

Előfizetési díj helyben:
 Egész évre 8 frt
 Félévre 4 frt
 Negyedévre 2 frt
 Vidékre 1 forinttal több.

Hirdetési díj:
 Egész oldal 20 frt
 Fél oldal 10 frt
 Negyed oldal 5 frt
 Ezenfelül minden hirdetésnél
 30 kr kincst. illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, SZERDÁN és PÉNTEKEN.

Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 VII-ik kör, Virág-utca
 337. házszám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vetetnek fel.

„Nyilttér”-sora 15 kr.

Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr és a kincstári illeték számitatik.

Előre nem látott okok miatt a „Szabadság” még egy időre CSAK VASÁRNAP jelenik meg s ez állani fog addig, amíg az újabb megjelenési határnapok megállapíttatnak.

SZERDÁN, PÉNTEKEN

tehát lapunk nem jelenhetik meg. Bekövetkező változásokról annak idején lapunk olvasói értesítve lesznek.

Szabadkán, 1893. évi november 18.

A „SZABADSÁG”
 kiadóhivatala.

Ég a torony!

A parázs le volt takarva, de nem aludt ki, s a legelső tűzfogó anyag lerakásánál lángot vetett.

Szabadkán a régi kormánypart mely mai hatóságunkat több mint egy évtizeden át fentartotta: megbomlott és a városházi torony kigyulladt.

Szabadkán ma már a régi hatalmas ugynevezett szabadelvű part összeroskadt, annak főbb oszlopai kiléptek a tetőzet alól, a „pilóták” korán elpusztultak s a hatalmasnak látszó épület a torony kigyulladása alatt menthetetlenül összeroskadt.

Szabadka társadalma ez idő szerint nem ismerheti ki magát.

A kormány ereje városunkban megtörött, a politikai pártok szétszűltek, a volt szabadelvű part legfőbb emberei s azok hívei a kormány ellen foglalnak álláspontot. Országos képviselőink ez új áramlatban usznak, bár ez ellen az egyik úgy ahogy: tiltakozik.

Friss levegő árad szét, új életre van kilátás.

A legutóbb megtartott katolikus nagygyűlés az általunk már többször hangoztatott eme bomlást nemcsak megerősítette, de országosan nyilvánosságra is hozta.

Jól van ez így.

Bűnt, vétséget, vagy bármiféle visszaélést elbirt eddig hatóságunk a miniszterium előtt simítani, mert odafent szentül megvöltak győződve, hogy a magas kormány kedvelt hívei csak a város javát hordják szívükön s a mélyebben látó ellenzék csupán rágalmakat szór a magas helyről dédelgetett gyermek, — hatóságunk ellen.

Most majd talán nem nézik beteg szemmel és fekete szemüvegen keresztül

a hatóságunknál történt dolgokat, mert hisszük, hogy kutatni fogják annak is az okát miként történhetik meg az Szabadkán: hogy a forintot sikkasztó közegeket bezárják, míg a nagyobb bűnösök büszkélkednek tovább a társadalomban.

Üdvözljük tehát a bács megyei katolikus nagygyűlést ebből a szempontból, mert alkalmat adott arra, hogy kimutassuk: miszerint Szabadka város hatóságának támogató partja nem bir alappal sem fel sem lefelé többé.

Ami a Szabadkán megtartott katolikus nagygyűlés egyéb érdemét illetné, abból csupán egyet ismerünk el, és ez az: hogy példás rendben és saját álláspontjukról felfogva majdnem törvénybontólag hatott, csak egy a bajuk csupán: szalmaszállal nem lehet a rohamosan megáradt folyam habjait feltartani. A katolikus nagygyűlésen hangoztatott elvek hitelüket veszítették, mert a mai társadalom csak honpolgárokat s nem vallásfelekezeti embereket ismer többé, miután a 19-ik század hármass jelszava:

„Szabadság Egyenlőség és Testvériség”

életet öltött s ez az élet lesz az, amely a szabadkai ez idő szerinti törvényhatósági életet is megsemmisíti, és ez az az üszök, melytől a városházi torony mielőbb égni fog s a benne lévő vagyoni kezelés új kezébe kerül.

Megszületett a katolikus nagygyűlés Szabadkán.

Már a nyár folyamán készültek bács-bodrogh megyei hatolikusai, hogy a kormány által a képviselőház elé terjesztendő, a polgári házasság, állami anyakönyvvezetés zsidó-vallás egyenjogúsága és az ezen törvényjavaslatokkal egybenjáró egyház politikai reformok ellen állást foglalva, tiltakozásuknak nyílt és demonstratív kifejezést adandó városunkban egy katolikus nagygyűlést hívjanak egybe.

Az első alkalomra egybehívott gyűlés nagy és fényesnek ígérkezett, a helybeli Szt. Teréztemplom előtti órfási tér volt e célra kiszemelve, külön fasátrakat kiszitettek ez alkalomra, hogy úgy a helybeli valamint a megye minden vidékéről ígérkezett résztvevők ezekbe befogadtassanak. Az intéző körök minden lehetőt megtettek, hogy a demonstráció meg legyen; már már elérkezettnek látszott a nap a melyen az elége-

dellemek összejönnek, midőn egész váratlanul majdnem az utolsó napon egy belügyminiszteri rendelet a gyülekezést az akkor megyeszerte uralkodott járvány miatt betiltotta.

A rendező bizottság megadással bele-törődött a váratlan tilalomba, összeszedte sátorfáját, félre állt, de szándékát végkép el nem ejtette, hanem elmúlt hó 26-ára vasárnap d. e. 10¹/₂ órára összehívta a bács megyei nagygyűlést s ezt a „Pest” városhoz címzett vendéglő ezuttal szűknek bizonyult nagytermében meg is tartotta.

Pontban 10¹/₂ órakor fényes díszmgyarban jelent meg gr. Eszterházy Miklós Móricz, herczeg Odescalky Liviusz, báró Rédl Béla, gr. Chottek Rezső, báró Gudenisz Ervin s. t. b. nagy urak kíséretében elfoglalván az elnöki széket, midőn tört magyarsággal elmondotta beszédes megnyitó beszédjét, mely az érdeklődők éljenzései által többször megszakított. Nagyon izgatottnak látszott a nemes gróf és akadozó kiszólásaiból azt lehetett kivenni, hogy több ízben akart volna olyasmit mondani amit alkotmányos életünk nem enged meg.

Utána Mamuzsics Mátyás prépost-plébános üdvözölte a város katolikusai nevében a megjelent vendégeket.

Dr. Boromisza Tibor kalocsai kanonok indítványára a római pápához, a királyhoz és Császka György kalocsai érsekhez üdvözlő táviratok menesztettek. A napirendre áttérve Stecz György apatini plébános Zittl Róbert temerini prépost-plébános Gyürky Ödön a kath. társaság titkára s még többen tartottak igen érdekes beszédeket, melyek egytől egyig oda kulminálnak, hogy a szerintük áldástalan egyházpolitikai törvényjavaslatok ellen egy testtel egy lélekkel álláspontot foglaljanak, ezeknek törvénynyé leendő emelése ellen tiltakozzanak és a kormányhoz oly értelmű feliratot intézzenek, hogy az immár a képviselőház asztalán fekvő törvényjavaslatot vonja vissza.

Több üdvözlő és buzdító beszéd után a gyűlés, mely igen sok kíváncsi embert vonzott, feloszlott. Este Mamuzsics Mátyás prépost plébános fényes vacsorát adott, mivel a nagy nap befejeztetett. Hogy mi eredménye lesz a nagygyűlésnek — nem tudni.

A függetlenségi és 48-as part eddig nem birt a fővárosban oly politikai napi lappal, mely elveit vallotta és azokat szolgálta volna. Ez évi december 20 től Holló Lajos szerkesztésében megjelenik: „Magyarország” címmel egy új napilap, mely a fenti kör hivatalos lapja leendő. Ajánljuk figyelemre.

Törvénykezés.

Árvaleánykák sorsa.

Csikmándi Csik Lajos s neje évekké elelőtt városunkban szövőintézetet nyitottak, melyben különféle, ugynevezett „Berliner“ kendő s egyéb könnyebb selyemkendők készültek. Csikék e házi ipar gyakorlásánál, váltakozva 15—20 leánykát és asszonyt foglalkoztattak. A kész árut aztán Csik sógoróje, Erdélyi Vilma hajadon árulgatta, házalván az ország különböző vidékein. Így került többek között Visegrád, pestmegyei községbe is, ahol az általa árusított háziipar nagy tetszésnek örvendett. Az ottani községi jegyző tudakozódott, valjon ki készíti azt a sok szép berliner és selyemkendőt, mire Erdélyi Vilma kijelentette, hogy: kisleányok. Egyben tudakozódott a jegyzőtől, niucsenek-e Visegrádon is e czélra való leánykák? A jegyző igenleges válaszára, Erdélyi Vilma kérte, hogy az illető leánykákat, illetve szüleiket, esetleg gyámjaikat rendelje be a községhezára s ő kész ezeket Szabadkára a „szövő“-gyárba szerződtenni. Így is történt. Megjelentek Farkas Borbála, Mihalek Katalin, Nick Mária és Handl Mária 12-14 éves leánykák gyámjaikkal együtt, hogy őket Erdélyi Vilma szerződtesse és azonnal el is vigye Szabadkára. A gyermekek gyámjai szabadkoztak ugyan eleinte, nem igen volt kedvök a gyermekeket ily messze vidékre elbocsátani, azonban ezeknek nagy kedvük volt a szép és könnyű mesterséget megtanulni, s így megkötötték a községhezánál a szerződést Erdélyi Vilma mint Csikmándi Csik Lajos megbízottjával, mely szerint Csik kötelezi magát a leánykákat 2 év alatt kitanítani, gondos nevelésben, tisztességes ellátásban, polgári élelmezésben részesíteni, nekik az első évben 10 frt, a másodikban 15 frtot fizetni, s azonfölül a két év lejártá után minden egyes leánykának az általa használt szövőeszközöket mérsékelt díj mellett átengedni. A kisleánykák Szabadkára érkezvén, Csik a munkaszerződést sajátkezűleg is aláírta, és viszszaküldte Visegrád község elöljáróságának.

A kisleánykák, állításuk szerint eleinte igen jól érezték magukat, gondos ápolásban, tisztességes ellátásban, és vallásérköicsi nevelésben részesítették őket, azonban rövid idő múlva a velük szemben tanusított bánásmód nagyon változott. Lerongyoltan, éhezve, fázva, kénytelenek voltak naponta reggeli 4 órától este 10 óráig és sokszor egész éjjelen át dolgozni, nem kaptak soha egyebet enni, mint kukorica gombócot, *ugy hogy a sertések részére kitett nyers kukoriczát ették meg éhségükben, télen hideg, fütellen szobában négyen egy ágyban aludtak, takarójuk nem volt s így véglagjaik elfagytak, testükben, lelkükben megtörttek, megbetegedtek.* Kellő orvosi gyógykezelésben nem részesültek s így 20 hónapon át ugyszólván fogva tartották a leánykákat, kimenni, vagy a házban valakinek panaszkodniok nem volt szabad, és miután a gyermekek soká haza nem irtak, s ha irtak is, leveleik revizio alá vétettek s minden szépet-jót kellett írniok, sőt midőn a visegrádi elöljáróság utján átirat érkezett rendőrségünkhöz, hogy tudakolja meg a kisleányok sorsát, az e czélból a szövőgyárban több ízben megjelent rendőrbiztosnak panaszkodni nem mertek, de inkább megelégedetteknek vallották magukat, mert

különbén lett volna verés quantum satis. Végre 20 hónapi kinttatás után az egyik leánykának sikerült a házból megszökni s a rendőrségnél az ő s 3 társa megszabadítását kieszközölni. Valóságos nyomorúság volt a szegény teremtések szemlélése, behozták őket a városházára, honnan a rendőrség őket ideiglenes ellátás végett kiadta Mészáros Jánosnak. Itt a nép csudára jött nézni a 4 kis „Ubrik Borbálát“, ajtót, ablakot törtek Mészárosokra és később pénzért mutogatták a leánykákat. A szegény teremtések orvosszakértői vizsgálatnak alávetettvén, Dr Szilasi, Dr Kertész, Dr Schnier és Dr Toth orvosok egybehangzó véleményezése szerint a leánykák kiéhezettetés, gondatlan ápolás és erejükön túlterjedő foglalkoztatás folytán gyengültek el.

A kir. ügyészség elé kerülvén a dolog, ez Csikmándi Csik Lajos s nejét gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségével vádolta, azonban a kir. tszék ez asszony ellen a vádat nem tartotta fenállhatónak, mit a felsőbb bíróságok is helybenhagytak s így m. hó 27-én tartatott ez ügyben Csik Lajos ellen a végtárgyalás.

A tszék Crainiceanu elnökő, Marián és Nagy szavazóbírák és Ötvös jegyzőből megalakulván, a vádhatóságot Dr Atányi kir. alügyész, sértetteket ezeknek gyámjaik képviselték, míg vádlott ügyét Dr Blau Géza ügyvéd vette kezébe.

A kisleánykák s illetve gyámjaik előadván panaszait, vádlott kihallgatására került a sor aki előadja: 46 éves nősbűnjeten előéletű *vándor tanító*, magát az ellene támasztott vádra nézve teljesen ártatlannak vallja, ő a szerződési feltételeknek megfelelt. Hogy a gyermekek lesóványodtak és oly nyomorúságos állapotban kerültek a rendőrség elé, az nem az ő mulasztásának, hanem annak a körülménynek róható fel, hogy a leánykák ugyanily állapotban voltak már mikor hozzá kerültek. Szóval vádlott mindenképp odatörekszik hatni miszerint a tszékét meggyőzze ártatlanságáról, kiemelve eddigi fedhetlen előéletét, mocsoktalan tiszta jellemét, hangsúlyozva több ízben bár nem egészen nyíltan, de eléggé érthetően nemesi származását. Felemlítve továbbá azt, hogy neki már igen nagy utakkal, miniszterekkel, főispánokkal s egyéb méltóságokkal volt dolga, mindenütt ahol megfordult a legnagyobb tisztelettel beszéltek szilárd jelleméről, és ilyen emberről, ugymond ki mindenütt és minden téren melyen életén át működött inkább a legnagyobb humanitásról adott tanuságot, — ilyen emberről a tekintetes törvényszék nem teheti fel, hogy ilyen embertelenséget követett volna el. A törvényszék azonban, dacára annak, hogy vádlott emberbaráti érzetét ily szép szavakban festé le, furcsának tartotta azt a nagyon is túlzott felebaráti szeretetet, mely vádlottban nyilvánult akkor, mikor állítása szerint a leánykák már nyomorult állapotban hozzákerültek, 20 hónapon át betegségben tartsa, orvosoltassa és ellátásban részesítse, holott jogában és módjában állott volna neki az állítólag beteg munkáslánykákat megérkezésök után rögtön viszszaküldeni. Sok minden körülményt hozhatnánk még fel mi vádlott bűnössége mellett szól, azonban tudositásunkat megszakítjuk s röviden jelezük hogy a tszék vádlottat a kir. ügyészség, védője és végre az ő maga

meghallgatása után *gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségében* bűnösnek mondatta ki s ezért 2 hó 15 napi fogházra 150 fr. pénzbírságra, sértetteknek fejenként 30 frt kártérítési összeg megfizetésére valamint az összes eljárási és rabtartási költség viselésére, — tekintettel büntetlen előéletére, valamint azon körülményre hogy nagyobbbrészt távol volt a háztól s így a közvetlen felügyeletet a gyermekekre nem is ő hanem neje gyakorolta, — elég enyhén elítélte. Az enyhe ítélet ellen azonban vádlott mégis felebbezett bár jöllehet a felsőbb bíróságok felemelik a büntetést. Az ügyész szinten felebbezett.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

Színház. Szombaton nov. 25-én Macbeth előadása alkalmával zsufolásig telt meg a ház. A czimszerepet Rakodczay játszta a töle megszokott izléssel, mi leginkább a rendezésben nyilvánult. Magáról az alakításról szólva, általában nem mondhatjuk, hogy oly sikerült lett volna mint Rakodczay egyéb alakításai. Az egész kissé színtelen volt, csak a III. felvonás végjelentében, midőn Banguo szelleme megjelenik, akkor tört ki az a sajátságosan jellemző művészi erő, mely Rakodczait megkülönbözteti más Sekszpiri színésztől. Méltó játszótársa volt az igazgatónak Laczkó Aranka (Lady Macbeth.) Kiváltak még ez estén Mátrai és Bihari.

Vasárnap nov. 26-án a „Primadonna“ Kövessy sikerült bohózata került színre másodsor ugyanoly erkölcsi és anyagi sikerrel mint első ízben. Ez alkalommal Kövessy több újabb kuplét adott elő, többek között a következőt is:

A polgári házasság
Ez van szőnyegen mostanság
Népgyűlés volt ma itt
De nem végeztek semmit,
Csak már arról gyülekezzenek
És valamit tennének
Hogy a színház itten
Mint ma mindig tele legyen.

Hétfőn nov. 27-én a „Szultán“ című eredeti magyar operette szinte másodsor, de tetszésben ezuttal sem részesült. Azonban kiemelendők a következő szereplők Szende Anna (Szelim) Bankó Etel (Roxelane) és Kövessy (Ali), kik gondos és kekedded játékukért elismerést érdemelnek.

Kedden nov. 28-án színpadunkon már előadott, s nem amint ezt a színlap hirdette először „A jóbarátok“ Sardou Viktor kitűnő vígjátéka került színre, mely általános tetszésben részesült. A szereplők: Laczkó Aranka (Cecilia) Hahnel Aranka (Emilia), Szabóné (Vigneuxné), Rakodczay (Caussade), Kövessy (Tholosán), Fehérvári (Marécat), Liptay (Vigneux), Bihari (Maurice), Fűredy (Abdallah) mindannyian hozzájárultak ahhoz, hogy a közönség egész előadás alatt jól mulatott.

Szerdán Hunfi Imre jutalomjátékául a „Kékszakállu Herceg“ ismert operette adatott igen gyér közönség előtt. A gyenge látogatás okát Hunfi maga magának tulajdoníthatja csak, szerencsétlen választása által. Azt hisszük bármily más kedveltebb operettet választ, több látogatója lett volna. A jutalmazottat különben tisztelői élénk tapsal fogadták és szép babékoszorúval lepték meg. Különbén a közönség magatartását sem hagyhatjuk szó

nélkül, mert szerintünk nem a darab vá-
lasztása irányadó ily esetben, hanem az
hogy az illető jutalmazandó megérdemli-e
a pártolást. Már pedig Hunfi tagadhatat-
lanul megérdemli a pártolást, mert alig
találunk ez idő szerint a provinciában
hozzá hasonló képzettségű tenoristát. Saj-
nos, hogy a publikum a valódi érdemet
nem jutalmazza.

Csütörtökön nov. 30-án „Mongodin ur
felesége” harmadszor telt ház előtt, mely
alkalommal ismét Kövessy (Mongodin)
tűnt ki leginkább művészi játéka által.

Pénteken decz. 1-én népelőadás, midőn
„Dobó Katicza” és az egri szép napok.
történeti népszínmű közepes számú látó-
gatók előtt került színe bérletszünetben.
Az előadás nem felelt meg a várakozás-
nak. Kiténtek azonban Bihari gyönyörű
szavallata és Antal szép énekével.

— **Terno.** Igen, valóságos ternót csinál
az, a ki a „Szabad Szó” című politikai
napilapra előfizet. E lap, mely színes ké-
peivel első volt a világ sajtójában, bámu-
latos és hihetetlen sok előnyt nyújt előfi-
zetőknek. Első sorban ad naponként pom-
pás színes képpel illusztrált, minden irány-
ban az igazat mondó, mindenről kitűnően
értesült lapot két-három regényvel a leg-
jobb íróktól. E regények közül kettő
könyv-alakban jelenik meg és az egyik
színes képpel van illusztrálva. Ad továbbá
hetenként „Koszorú” című gazdagon il-
lusztrált szépirodalmi hetilapot és „Kala-
pács” című élelclapot pompás karrikatu-
rákkal. Minden negyedéves előfizető kap
ezenkívül egy kötet becses szépirodalmi
művet legjobb íróinktól tetszés szerinti
választásban. Ugyazint egy gazdag tar-
talmu és minden tudnivalót magában fel-
ölelő naptárt. De a mit egyetlen egy ma-
gyar lap még eddig nem nyújthatott, ad a
„Szabad Szó” előfizetőnek oly fényes és
nagybecsű ajándékot, mely minden magyar
családnál hazafias örömet fog okozni. A
„Szabad Szó” ugyanis, hogy viszonzza a
magyar olvasó-közönségnek azt a rendki-
vüli pártfogást, melyben fennállásának
aránylag rövid ideje alatt részesült, elha-
tározta, hogy minden előfizetőnek, ki leg-
alább három hónapra fizet elő a „Szabad
Szó”-ra egy „Magyar Történeti Album”-ot
ajándékoz. Ez album, mely a magyar törté-
netnek egy kitűnő író által írott részét
foglalja magában, ötven színes képpel van
illusztrálva, melyek mindegyike egy-egy
remekmű. Az egész mű kiállítása, valóban
pazar és bátran elmondhatjuk, hogy ma-
gyar történet ily pompás, díszes kiállítás-
ban még nem jelent meg. A „Magyar törté-
neti album” természetesen aranyozott
diszkrétésben lesz, úgy hogy díszét fogja
képezni még a legelőkelőbb szalonnak is.
A „Szabad Szó” ily sokat csak azért
nyújthat olvasóinak, mert példátlan ez a
támogatás, melyben a közönség részesíti.
A „Szabad Szó” ma Magyarország legel-
terjedtebb és legkedveltebb lapja. Nem is
csoda. Az itt felsoroltakat megkapja az
olvasó, ha 3, mond: három forinttal elő-
fizet egy évnegyedre bármely naptól kezd-
ve. Most tehát kérdezzük a „Szabad Szó”-
ra előfizetni nem valóságos ternó-e? A
„Szabad Szó” kiadóhivatala: Budapest,
Teréz-körút 41.

HIREK.

— Szabadka sz. kir. város az alábbi
üdvözlő feliratot intézte József főherczeg
ő fenségéhez jubiléuma alkalmából: Fen-
séges csász. és kir. Főherczeg Úr! Sza-
badka sz. kir. város közönsége öseitől
örökölt törhetlen hűséggel s határtalan
odaadással viseltetik a Felsőleges uralko-
dóház és annak minden egyes tagja
iránt s örömmel ragad meg minden ki-
nálókozó alkalmat, hogy ezen érzelmei-
nek külsőleg is kifejezést adhasson. An-

nál inkább örömmel s osztatlan lelke-
sedéssel teszi azt most, midőn fensége-
det, a magyarnak született s hazáját
mindennek felett szerető Főherczegét,
m. kir. honvéd főparancsnokságának
negyed százados jubileuma alkalmából
a legmélyebb hódolattal üdvözlö. Fen-
séges Úr! Midőn minden magyar ünne-
pel, ünnepli a legmagyarabb főhercze-
get, ki alkotmányunk s nemzeti önál-
lóságunk legnagyobb biztosítékának fél-
ve őrzött büszkeségünknek a magy. kir.
honvédségnek élén állva, azt bölcs és
tapintatos vezetésével azon magaslatra
helyezte, ahol állva biztos támasza, ol-
talmazója s megvédője leendő imádott
hazánknak, Szabadka sz. kir. város kö-
zönsége is osztja a minden magyar szí-
vében élő, s kiváló szeretettel ápolat azon
őszinte érzelmeiket, miket Fenséged s
fenséges családja iránt érez; s biztos
megnyugvással s bizalommal gondol há-
zánk jövőjére, mert vitéz honvédeink
élén Fenséged áll. Fenséges Úr! Midőn
Fenségedet arra kérjük, hogy honvéd
főparancsnokságának huszonöt éves ju-
bileuma alkalmából Szabadka sz. kir.
város közönségének legőszintébb üdvöz-
letét kegyesen fogadni méltóztassék, egy-
ben kérjük a mindenhatót, hogy fensé-
gedet és fenséges családját minden jó-
val áldja meg, s hogy Fenségedet a
legalkotmányosabban uralkodó kirá-
lyunk, szeretett hazánk s magas családja
javára, örömeire, boldogan sokáig éltesse.
Szabadkán 1893. évi november hó 9-én
tartott rendes havi közgyűlésből. Vojnics
Félix s. k. főjegyző. Mamusich Lázár s.
k. polgármester.

— **András napja** is elmúlt, s beköszön-
tött a hivatalos tél, de az idő még őszies.
Szabadkán sok az a hivatalos és nem
hivatalos „András” és így sokan is ülték
meg vig poharazás között barátaik köré-
ben névnapi ünnepüket. Sokáig éljenek!

— **Színházi hír.** „Mongodin ur felesége”
oly érdeklődést keltett, hogy holnap ne-
gyedszer kerül színre, még pedig, tekint-
ve a páholyok iránti keresletet, bérlet
szünetben. Rakodczay igazgató látva a
pénteki féláru előadások kedveltségét,
kivált az intelligencia részéről, oly in-
tézkedést hozt be, hogy a történeti elő-
adásokkal jelesebb szalondarabokat fog
felváltva színrehozni: Az első ily féláru
előadás darabjaul jövő péntekre a „Vas-
gyáros” van kitűzve.

— **Villamos vasut** sineinek lerakásával
egész a szent Nikoláig haladtak. Serényen
dolgoznak s úgy látszik hogy tavaszra el-
akarnak készülni. Szép dolog lenne ez és
kivánatos is, csak hogy a földolog — a ku-
pék itt lesznek-e időre?

— **A pällicsi országot** tavaszra meglepe-
tést ígér a szemlélőnek, ugyanis hatóság-
gunk a kövezett utat a szegedi út mintá-
jára fásítani akarja. Ez esetben azonban
jó lesz gondot fordítani arra, hogy el ne
puskássák ezt is úgy mint a szegedi utat
melyen két szalmával megrakott szekér el
nem haladhat egymás mellett anélkül,
hogy egyik vagy másik fel ne boruljon.

— **A katolikus nagygyűlés** befejezése
után tudvalevőleg a prépost nagy vacso-
rát adott, melyre a város több notabilitá-
sát meghívta. Többek között városunkban
tartózkodó két magasabb rangú katonatisz-
tet is meghívott de ezek nem akarván
résztvenni egy oly lakomán, melynek előz-
ménye a m. k. kormány ellen történt tün-
tetés volt — nem jelentek meg.

— **A képezde ügyben.** m. hó 27-re egy-
behívott rendkívüli közgyűlés ismét ered-
mény nélkül oszolt szét, a csekély rész-
vét miatt nem hozhatott határozatot. A

rendkívüli közgyűlés f. hó 6-ra van ismét
egybehívva amikor a nöképző ügye végleg-
esen el fog dönteni.

— **Meghálálta a vendégszeretetet.** Berki
József Jandek Ferencz sütő mesternél
alkalmazott cseléd panasolja a rendőr-
ségnél, hogy m. hó 29-én beállított hozzá
Andrassics István a rendőrség által ismert
lakás nélküli csavargó, kérve: miszerint
engedje meg hogy az éjjel az istállóban
hálhasson. Berki ezt nem ellenazte de
reggel észrevette hogy vendégének hült
helye és vele együtt az istállóban zár
alatt lévő ládájából 2 uadrág, 1 mellény,
1 ing és 1 ősz kabát is eltűnt. Egy
rendőr az ismeretlen firma keresésére
indulván ezt megcsipte, de akkor az
elemelt tárgyak nagy része már a zá-
logházba vándorolt. Találtak nála 1 frt.
50 kr készpénzt és zálogjegyeket. Tettes
letartóztatott.

— **Vasuti szerencsétlenség.** A múlt hó
26-án este 11 órakor Szabadkáról Bpest-
re induló 911 sz. vegyes vonat Laczháza
állomásán beleütközött a 943 sz. teher-
vonatba, mely alkalommal a tehervonat
5 kocsija apróra lett zúzva. A vonaton a
kath. nagygyűlést látogatott több ven-
dég, hírlapírók és többek között gróf
Zichy Jenő, ki vadászatról jött, utaztak.
Emberben kár nem esett, csupán
három órai kellemetlen késés után
indulhatott a vonat tovább a fővárosba.

— **Szabadkára jött meghalni.** Schwarcz
Kálmán 59 éves n. Militicsi lakos Gold-
gruber Samu helyb. bádogos mester ipa
m. hó 28-án látogatába érkezett ide gyer-
mekeihez. Az öreg másnap rosszultról
panaszkodott, azonban szabadkozott az
ellen hogy orvost hívassanak a részére;
30-án reggel a házbelleik már mind fel-
keltek csak Schwarcz aludt még, s mi-
dőn leánya közeledett hozzá hogy fel-
ébredesse, tapasztalta hogy meghalt. Az
elhunyt állítólag életében szívbeteg volt
s ebben halt meg. Az orvosrendőri bon-
czolás kiderítendő a hirtelen halál okát.

— **Chanuka ünnep.** Zsidó polgártársaink
ma ünneplik karácsonyukat, mely náluk
ugyan nem oly nagy ünnepszámba megy
mint a keresztényeknél inkább olyan fél
ünnep, és tart 8 napig. Ez alkalmából
ma a szent egyet disztermében az éven-
te szokásos „Chanuka” ünnepély rendez-
tetik mi abból áll, hogy az izr. iskola ta-
nulói a tanítókkal és szülőikkel itt egybe-
gyűlnek, vallásos és hazafias énekek el-
éneklése után a szegény sorsu iskolás
gyermeknek téli ruházattal élelmi szerek-
kel megajándékoztatnak. Az ünnepély
igen magasztos szokott lenni.

— **Meghívó.** A „Fehér kereszt egyet”
tisztelt tagjait felkérem, hogy az egyet
érdekében rendezendő ünnepély megbeszé-
lése végett nálam f. hó 3-án délután 3
órákor megjelenni sziveskedjünk. Szabad-
kán, 1893. évi december hó 1-én Vojnics
Szemző József védnök helyettes.

— **Gyász.** Bajsai Vojnich Sándor es özv.
Mukits Jánosné született bajsai Vojnich
Frida mint testvérek, úgy safat valamint
bajsai Vojnich Oszkár, ifj. bajsai Vojnich
Sándor unokaöccsei és Józsefi Purgly
Sándorné, szül. Mukits Leona unokahuga
nevében mely fájdalommal jelentik Bajsai
Vojnich József nagybirtokosnak, folyó
1893. év, december 1-én délutáni 1. óra-
kor, 65-ik évében szívszélhűdésben történt
elhunytát. A boldogultnak hült tetemei
Ó-Morovicán saját házatól folyó hó 3-án
délutáni 2 órákor fognak a katolikus sir-
kertben lévő családi sírboltban örök nyu-
galomra helyeztetni. Lelke üdvéért pedig
az engesztelő szentmise áldozat folyó hó
4-én reggeli 10 órákor fog az Urnak be-
mutattatni. Ó-Morovicán, 1893. december 1.
Áldás hamvaira!

— **Karácsonyhét s a vasárnapi munka-
szünet.** A kereskedelmi miniszter, decem-
ber 24-re és 31-re eső vasárnapokra, a
mely vasárnapok karácsonyt, illetve újévet
előzik meg, a vasárnapi munkaszünetre
vonatkozó rendeleteket hatályon kívül helye-
zte.

NYILT-TÉR.*

HENNEBERG G (os. kir. udvari s-állító) se-lyemgyára Zürichben, privát-megrendelőknek közvetlenül szállit: fekete, fehér és színes se-lyemszöveteket, méterenként 45 krtól II frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima csikos, koo-kázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 200 különböző szín-árnyalatban.) Minták postafordulóval küldetnek. Vajezba ezimzett levelekre 10 kros és levelező-
apokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Bérlet **VÁROSI SZINHÁZ.** 19. szám.

Ma vasárnap, december 3-án **Próbaházasság.**

Vig szinmu a fővárosi élethől, dalokkal 3 felvonás-ban, írta Gerő Károly.

Személyek:

szikora Márton, magánzó (28 éves)	Kövessy
Rozália, felesége (51 éves)	Kantay
Kanocz Gyuri, őrmester	Rihari
Birike, testvére	Benkő Etel
Bokor Berezi, városi hivatalnok	Püredi
Bokor István, szentesi gazdag paraszt	Mátray
Zsuzsanna, felesége	Törökne
Patonai Bódog, mészáros	Juhász
Czira Klára, kávémérőne	Ábray A.
Sági Jules, kisasszony	Hahnel A.
Rákóczi Alajos, eselédszerző	Ferencozy
Czili néni, eseléd	Bérezine
Egy káplár	Kemény

Kezdeté 7 orakor.

Müser. Hétfőn „Mongodin ur felesége,“ kedden Bácska Julcsa jutalomjátékául A gerolsteini nagy-hercegnő, szerdán A velencei kalmár, csütörtökön A nagyon szép asszony, pénteken A vasgyáros, szom-baton Trapezunti hercegnő.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

SZALAY LÁSZLÓ A.

ügyvéd.

Tokaji Cognac.

Első Tokaji Cognac gyár Tokaj.

12-12

Első Tokaji Cognac gyár Tokaj.

Tiszta borkivonat.

Minőség felülmulhatatlan.

Csak akkor valódi, ha Tokaj város címével és beégett dugaszával van ellátva.

Minden jobb fűszerüzletben kapható,

A közgazdasági bank részvény társa-ságnál

egy gyakornoki állás

betöltendő. Ez állást elnyerni óhajtok felhivatnak, miszerint kellően felszerelt kérvényeiket nevezett bank igazgatóságá-hoz folyó hó 9-ik napjáig nyujtsák be.

Közgazdasági bank részvénytársaság.

Uj lakatos üzlet.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy f. é. október hó 15-én helyben, Teleki-tér, (szent ferencz-rendiek temploma mögött) Rádics József ur házában

lakatos üzletet

nyitottunk. (E házba a Jakab-utczáról is van be-árás.)

Elvállalunk épület vasalást, bármilyen diszesen kiállítandó racsok felállítását, di-szes gázlámpák berendezését, tűzhelyek ké-szítését stb. Javításokat is elfogadunk ju-tányos árak mellett.

Tisztelettel

Balázs testvérek

épület lakatosok. 6-12.

Olvasta Ön már ezt a hirdetést?

NE VEGYEN SENKI

karácsonyi ajándékot,

mert mindenki ingyen kap

egy 50 pompás színes képet

tartalmazó és diszes kötésű nagy

Magyar történeti albumot,

egy Szépirodalmi könyvet (regény,

elbeszélések vagy költemények),

egy Szabad Szó nagy képes naplót

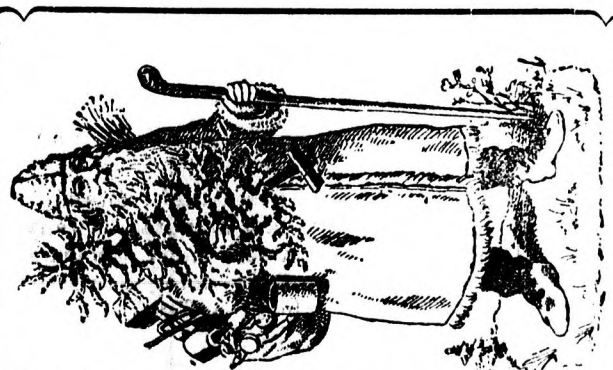
egy 40 színes képet tartalmazó

TÖRVÉNYBAKTER

czimű könyvvalaku regényt,

a ki

legálabb egy negyedévre Buda-
pesten 2.50, Vidéken 3 forint-
tal bármely naptól fogva a „Sza-
bad Szó“-ra előfizet.

Előfizetések a „Szabad Szó“ kiadóhivatalához Budapest, VI., Teréz-körút 41. küldendők.

A „MAGYAR TÖRTÉNETI ALBUM“

a legdiszesebb magyar történeti munka lesz, mely eddig a sajtót elhagyta. Nem kevesebb, mint ötven nagy pompás színes képet fog tartalmazni, melyek a történet legkínzóbb és legmagasztosabb jeleneteit fogják ábrázolni.

A „MAGYAR TÖRTÉNETI ALBUM“

a „Szabad Szó“-hoz hasonló nagy alakban, rendkívül finom vastag papírosan, művészi díszítéssel készített kötetben fog megjelenni. A képeket kitűnő magyar művészek készítették és a mellé csatolt szöveget, Magyarország történetét, egy fényes tollú írónk írta.

Világhírű

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES ÉS LOHENGRIN“

féle szivarkapapír

Braunstein frères gyárából, Párizsban

65 Boulevard Exelmans 65.

A Braunstein frères cég csak Gassicourtban (S. és O.) franciaországban létező saját papirgyárának készítményét hozza forgalomba.

Ezen ragyszerű a legújabb elveken alapuló berendezett telep készítményei a papiripar diadalának tekinthetők.

A szivarkapapír és szivarkahüvely elárúsítására szánt gyáraktár helysége

Bécsben, I. Schottenring 25. sz. a.

Az általunk a „Les dernières Cartouches“ féle papirból készített valódi francia szivarkapapír, valamint valódi francia szivarkahüvely, melynél minden papírtok a „Braunstein Frères“ céget vi-ei,

25-25

Szabadkán Joó Gusztáv urnál kapható.

Schlesinger Sándorkönyvnyomdája Szabadkán.

A n. é. közönség becses pártfo-gaságáért esedezve, tisztelettel értesi-tem, hogy alsóbb osztályokat végző tanulóknak a reudes tantárgyakban és esetleg a német nyelvbeni

magántanításra

ajánlkozom.

Selem János

6-ik kör, K₀vács utca 223 sz.